

V Bruseli 8. decembra 2021
(OR. en)

**Medziinštitucionálny spis:
2021/0375(COD)**

**14386/21
ADD 3**

**AG 111
INST 422
PE 114
FIN 931
DATAPROTECT 272
CODEC 1554
DISINFO 39
FREMP 280
IA 198**

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	25. novembra 2021
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. predch. dok.:	ST 14388/21 - COM(2021) 734 final - SEC(2021) 577 final - SWD(2021) 359 final
Č. dok. Kom.:	SWD(2021) 360 final
Predmet:	Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o štatúte a financovaní európskych politických strán a európskych politických nadácií (prepracované znenie) – zhrnutie správy o posúdení vplyvu

Delegáciám v prílohe zasielame dokument SWD(2021) 360 final.

Príloha: SWD(2021) 360 final

V Bruseli 25. 11. 2021
SWD(2021) 360 final

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

ZHRNUTIE SPRÁVY O POSÚDENÍ VPLYVU

Sprievodný dokument

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady

**o štatúte a financovaní európskych politických strán a európskych politických nadácií
(prepracované znenie)**

{COM(2021) 734 final} - {SEC(2021) 577 final} - {SWD(2021) 359 final}

Súhrnný prehľad
Posúdenie vplyvu revízie nariadenia č. 1141/2014 o štatúte a financovaní európskych politických strán a európskych politických nadácií.
A. Potreba konať
V čom spočíva problém a prečo ide o problém na úrovni EÚ?
Európske politické strany sú nadnárodné aliancie politických strán, ktorých cieľom je prispievať „k formovaniu európskeho politického vedomia a k vyjadrovaniu vôle občanov Únie“ (článok 10 ods. 4 ZEÚ). Ich štatút a financovanie sa upravujú nariadením č. 1141/2014. Hoci toto nariadenie bolo pred európskymi voľbami v roku 2019 dvakrát zmenené, stále existuje priestor na zlepšenie: - ustanovení týkajúcich sa financovania, - hodnôt EÚ, demokracie a transparentnosti, - presadzovania a administratívnej záťaže.
Čo by sa malo dosiahnuť?
Hlavné ciele revízie sú tieto: 1. zlepšiť legislatívny rámec, ktorý umožňuje európskym politickým stranám a nadáciám plniť ich poslanie formovať európske politické vedomie pri zaistení demokratických zásad, ktoré sú stanovené v článku 10 ZEÚ; 2. zaistiť vyššiu úroveň dodržiavania hodnôt EÚ, ktoré sú zakotvené v článku 2 ZEÚ, zo strany európskych politických strán a nadácií; 3. lepšie zaistiť správne finančné riadenie európskych politických strán a nadácií, zaistiť primerané presadzovanie tohto nariadenia a znížiť úroveň administratívnej záťaže.
Aká je pridaná hodnota opatrenia na úrovni EÚ (subsidiarita)?
Právny základ tejto iniciatívy tvorí článok 224 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), v ktorom sa stanovuje, že „Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom [...] stanovia pravidlá, ktorými sa spravujú politické strany na európskej úrovni uvedené v článku 10 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii, najmä pravidlá ich financovania“. Keďže v zmluve sa stanovuje, že sa vytvoria pravidlá, ktorými sa spravujú európske politické strany, prostredníctvom nariadenia, akákoľvek zmena v súčasnosti platných pravidiel sa podľa článku 224 ZFEÚ musí vykonať na úrovni EÚ.
B. Riešenia
Aké sú rôzne možnosti na dosiahnutie týchto cieľov? Je niektorá z možností uprednostňovaná? Ak nie, prečo?
Základný scenár (možnosť 1) je zachovať súčasný stav a nerevidovať nariadenie č. 1141/2014 naposledy zmenené nariadením (EÚ, Euratom) 2019/493. Touto možnosťou politiky sa však uvedené problémy nevyriešia a nemusí byť vhodná pre ďalší vývoj. Možnosť 2 je zameraná na revíziu ustanovení nariadenia týkajúcich sa financovania. Táto možnosť je v presnom súlade so záväzkom predsedníčky Von der Leyenovej vyjadrenom v jej politických

usmerneniach, a to predkladať legislatívne návrhy v rámci akčného plánu pre európsku demokraciu s cieľom zaistiť väčšiu transparentnosť v oblasti platenej politickej reklamy a jasnejšie pravidlá financovania európskych politických strán¹. Touto možnosťou by sa zlepšila finančná životaschopnosť európskych politických strán a nadácií, vytvorili by sa dodatočné záruky proti zahraničnému zasahovaniu prostredníctvom darov a európskym politickým stranám a nadáciám by sa umožnilo nadväzovať zmysluplnejšie vzťahy s podobne zmýšľajúcimi členskými stranami z krajín mimo EÚ.

Možnosť 3 ide nad rámec samotnej revízie ustanovení týkajúcich sa financovania a mala by zahŕňať aj iné časti znenia nariadenia, pri ktorých by sa podľa analýzy Komisie a vstupných informácií získaných od zainteresovaných strán mohlo využiť cielené zlepšenie. Okrem revízie ustanovení týkajúcich sa financovania táto možnosť zahŕňa zníženie administratívnej záťaže, posilnenie presadzovania a režimu sankcií, sfunkčnenie mechanizmu overovania hodnôt EÚ a presadzovanie rodovej rovnosti.

V posúdení vplyvu sa navrhuje zvoliť možnosť 3, keďže táto možnosť najlepšie spĺňa všeobecné ciele revízie.

Aké sú názory jednotlivých zainteresovaných strán? Kto podporuje ktorú možnosť?

Európske politické strany, nadácie, Úrad pre európske politické strany a európske politické nadácie a povoľujúci úradník Európskeho parlamentu súhlasili, že v nariadení č. 1141/2014 sa stanovuje užitočný právny rámec pre ich činnosti a že vytvorený systém si nevyžaduje dôkladné prepracovanie. Počas neformálnych konzultácií však Komisiu informovali o niekoľkých nedostatkoch a medzerách.

Tieto pripomienky sa potvrdili v návrhu správy Výboru Európskeho parlamentu pre ústavné veci (AFCO).

Komisia zorganizovala v období od 30. marca 2021 do 22. júna 2021 aj otvorenú verejnú konzultáciu. Medzi respondentmi boli občania EÚ, mimovládne organizácie, členské štáty, výskumná organizácia, súkromná spoločnosť a iné organizácie. Zatiaľ čo väčšina respondentov považovala nariadenie č. 1141/2014 za užitočné alebo veľmi užitočné, domnievali sa, že európske politické strany nie sú dostatočne viditeľné a nedisponujú nástrojmi na plnenie svojho ústavného poslania.

Komisia okrem toho vychádzala aj zo spätnej väzby získanej počas otvorenej verejnej konzultácie o akčnom pláne pre európsku demokraciu (od 15. júla 2020 do 15. septembra 2020), ktorá poukázala na širokú podporu rozsahu revízie nariadenia č. 1141/2014 s osobitným zreteľom na väčšiu transparentnosť v oblasti financovania a spolunáležitosť medzi vnútroštátnou a európskou úrovňou.

Komisia sa spolu so svojimi spoluzákonnodarcami zapojila aj do rozsiahlej osvetovej činnosti, a to najmä prostredníctvom zástupcov členských štátov v pracovnej skupine Rady pre všeobecné záležitosti, členov výboru AFCO a koordinátorov politických skupín v Parlamente.

Počas týchto neformálnych a formálnych stretnutí zainteresované strany vyjadrili svoju podporu návrhu zrevidovať právne predpisy prostredníctvom cielených zmien s cieľom vyriešiť všetky zistené problémy.

C. Vplyv uprednostňovanej možnosti

Aké sú výhody uprednostňovanej možnosti (prípadne hlavných možností, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)?

Možnosť 3 je uprednostňovanou možnosťou, pretože rieši všetky zistené problémy komplexným spôsobom a zaisťuje maximálny pozitívny vplyv na všetky skupiny zainteresovaných strán. Opatreniami

¹ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/political-guidelines-next-commission_en_0.pdf.

plánovanými v rámci tejto navrhovanej možnosti politiky by sa najlepšie spĺňali všeobecné ciele revízie. Zahŕňa kombináciu opatrení zameraných na riešenie zostávajúcich medzier v ustanoveniach týkajúcich sa financovania, presadzovanie hodnôt EÚ, demokracie a transparentnosti, posilnenie presadzovania a zmiernenie administratívnej záťaže, čím pomôže európskym politickým stranám a nadáciám plniť ich ústavné poslanie.
Aké sú náklady na uprednostňovanú možnosť (prípadne na hlavné možnosti, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)?
Na to, aby sa niektoré opatrenia zamerané na konsolidáciu systému finančného vykazovania európskych politických strán a nadácií začlenili, mohli by byť komplexnejšie. Táto počiatočná administratívna záťaž by sa však vyvážila zrušením systému podvojného účtovníctva, ktorý sa v súčasnosti uvádza v nariadení.
Aký je vplyv na MSP a konkurencieschopnosť?
Žiadny významný vplyv. Vzhľadom na osobitnú povahu nariadenia a konkrétne to, že má priamy vplyv na 20 organizácií (10 európskych politických strán a ich 10 pridružených politických nadácií), Úrad pre európske politické strany a európske politické nadácie a povolujuceho úradníka Európskeho parlamentu, možnosti politiky budú mať zanedbateľný environmentálny, hospodársky a sociálny vplyv.
Očakáva sa významný vplyv na štátne rozpočty a verejnú správu?
Detto. Pozri vyššie.
Očakáva sa iný významný vplyv?
Posúdenie vplyvu sa zameriava na vplyv možností v oblasti základných práv a demokracie, konkrétne silnejšiu úlohu európskych politických strán a nadácií, čím sa pomáha vytvoriť európsky demokratický priestor. Európske politické strany a nadácie by zároveň podliehali správnejšiemu finančnému riadeniu a väčšej transparentnosti, z čoho by v konečnom dôsledku mali prospech voliči v EÚ, pretože by sa im umožnilo prijať pred európskymi voľbami informovanejšie rozhodnutie.
Proporcionalita
Návrh je primeraný, pretože neznamená úplné dôsledné prepracovanie systému, ale v nadväznosti na dve predchádzajúce revízie tohto nariadenia sa zameriava len na zostávajúce medzery, ktoré identifikovali hlavné zainteresované strany.
D. Nadväzné opatrenia
Kedy sa táto politika preskúma?
Článok 38 tohto nariadenia obsahuje doložku o revízii, ktorá ustanovuje, že Európsky parlament musí každých päť rokov po konzultácii s Úradom pre európske politické strany a európske politické nadácie uverejniť správu o uplatňovaní tohto nariadenia. V správe sa musia uvádzať akékoľvek prípadné potrebné zmeny štatútu a systému financovania. Komisia musí najneskôr šesť mesiacov po uverejnení správy predložiť Parlamentu vlastnú správu o uplatňovaní tohto nariadenia. V prípade potreby môže k tejto správe priložiť legislatívny návrh na ďalšiu zmenu tohto nariadenia.